

RO

RO

RO

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 27.4.2009
COM(2009) 200 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE CONSILIU, PARLAMENTUL EUROPEAN,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**O strategie a UE pentru tineret - investiție și mobilizare
O metodă deschisă de coordonare reînnoită pentru abordarea provocărilor și
oportunităților tineretului**

{SEC(2009) 545}
{SEC(2009) 546}
{SEC(2009) 548}
{SEC(2009) 549}

1. INTRODUCERE

„Viitorul Europei depinde de tineretul său¹. Cu toate acestea, șansele multor tineri de a reuși în viață sunt ruinate”. Aceasta este concluzia Comunicării Comisiei privind „Agenda socială reînnoită”², al cărei obiectiv este să creeze mai multe oportunități pentru cetățenii UE, să îmbunătățească accesul fiecăruia la oportunități și să demonstreze solidaritate.

Tinerii constituie o prioritate în viziunea socială a Uniunii Europene, iar criza actuală sporește necesitatea de a cultiva capitalul uman al tinerilor. Prezenta comunicare răspunde acestei necesități stabilind o strategie pentru viitoarele politici în favoarea tineretului european. Aceasta propune o nouă metodă deschisă de coordonare (MDC) consolidată, flexibilă și simplificată în raportare și întărește legăturile cu domeniile politice cuprinse în Pactul european pentru tineret din cadrul Strategiei de la Lisabona pentru creștere și locuri de muncă. Adoptând o abordare intersectorială, aceasta integrează soluții pe termen scurt în efortul pe termen lung de mobilizare a tinerilor. Această strategie va permite crearea unor condiții favorabile pentru ca tinerii să-și dezvolte competențele, să-și îndeplinească potențialul, să lucreze, să participe activ în societate și să se angajeze mai mult în construirea proiectului UE. Tinerii nu reprezintă o responsabilitate împovărată pentru societate, ci o resursă vitală, care poate fi mobilizată pentru a realiza obiective sociale mai ambițioase.

2. PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI PENTRU TINERETUL DE ASTĂZI

Deoarece europenii au o speranță de viață din ce în ce mai mare și iau decizia de a avea copii la o vârstă mai înaintată, există mai puțini tineri. Se estimează că în 2050, populația din grupa de vârstă 15-29 ani va reprezenta 15,3% din populația Europei, în comparație cu 19,3% în prezent³. Aceste schimbări demografice se repercutează asupra familiilor, solidarității între generații și creșterii economice. Globalizarea poate favoriza creșterea și locurile de muncă, dar, după cum o demonstrează criza, ea poate favoriza, de asemenea, provocări specifice pentru lucrătorii vulnerabili, precum tinerii⁴. Schimbările climatice și problemele de securitate energetică impun anumite schimbări în comportamentul și stilul de viață al generațiilor viitoare. Pentru indivizi, este indispensabilă dobândirea de competențe cheie suficient de flexibile pentru a dezvolta calificări adecvate pe parcursul întregii vieți, iar părăsirea prematură a școlii continuă să rămână o problemă majoră.

Tinerii acordă importanță prieteniei, respectului, toleranței și solidarității iar această generație este probabil cea care deține cel mai ridicat nivel de pregătire, este cea mai avansată din punct de vedere tehnologic și cea mai mobilă din toate timpurile. Cu toate acestea, precum restul societății, tinerii se confruntă cu un individualism și presiuni concurențiale în creștere, și nu beneficiază în mod neapărat de aceleași oportunități.

Un amplu proces de consultare în toată Europa⁵ a identificat în fruntea listei preocupărilor tinerilor următoarele provocări specifice: educația, ocuparea unui loc de muncă, incluziunea

¹ Înțelegându-se, în sens larg, adolescenții și tinerii adulți între 13 și 30 de ani. În scopuri statistice, textul nu face întotdeauna referire la aceeași categorie de vârstă.

² COM(2008) 412.

³ Sursă: Eurostat

⁴ COM(2009) 34.

⁵ A se vedea evaluarea de impact care însoțește comunicarea și rapoartele privind consultarea.

socială și sănătatea. Tineretul Europei trebuie înzestrat cu toate mijloacele pentru a putea profita de oportunități precum participarea civică și politică, voluntariatul, creativitatea, spiritul antreprenorial, sportul și angajamentul global.

Dificultățile pe care le întâmpină în educație, ocuparea forței de muncă, incluziune și sănătate, combinate cu problemele de ordin financiar, în materie de locuințe sau transport, îi împiedică să devină independenți, să beneficieze de resurse și oportunități suficiente pentru a-și gestiona propriile vieți, să participe pe deplin în societate și să ia decizii în mod independent.

3. NECESITATEA UNUI NOU CADRU

3.1. Cooperarea în UE

Cooperarea în domeniul tineretului este un domeniu politic al UE bine structurat și dezvoltat. UE pune în aplicare programe destinate tinerilor începând din anul 1988. Procesul de elaborare a politicii s-a dezvoltat prin intermediul Cărții albe din 2001⁶ și se bazează în prezent pe trei piloni:

- cetățenia activă a tinerilor prin intermediul metodei deschise de coordonare, cu patru priorități (participare, informare, voluntariat și o mai bună cunoaștere a tinerilor), obiective comune, rapoarte ale statelor membre și un dialog structurat cu tinerii;
- integrarea socială și profesională prin punerea în aplicare a Pactului european pentru tineret⁷ din cadrul Strategiei de la Lisabona, având trei priorități (ocuparea forței de muncă/incluziune socială, educație/formare profesională, reconcilierea vieții profesionale cu viața de familie). Comunicarea Comisiei intitulată „Promovarea participării depline a tinerilor în domeniul educației, al ocupării forței de muncă și în societate”⁸ a mers chiar mai departe și a propus acțiuni suplimentare;
- integrarea tineretului în alte politici (precum cele referitoare la combaterea discriminării sau sănătate).

3.2. Evaluarea politicilor pentru tineret

Statele membre au fost consultate privind cadrul actual și posibilele acțiuni viitoare. În februarie 2009, Parlamentul European a organizat o audiere privind tineretul. În cadrul dialogului structurat, s-au susținut dezbateri cu mii de tineri din toată Europa. Au fost organizate reuniuni cu Forumul european al tineretului, precum și cu consiliile naționale de tineret. O consultare online a generat peste 5 000 de răspunsuri. Cercetătorii și administratorii programului „Tineretul în acțiune” și-au exprimat, de asemenea, opinia.

În ansamblu, metoda deschisă de coordonare este considerată un instrument adecvat pentru cooperare, iar prioritățile sale continuă să fie relevante. Cadrul oferit a inspirat legislație sau strategii la nivel național referitoare la tineret. Mai multe țări implică organizațiile de tineret în elaborarea politicilor lor. Pactul european pentru tineret a atras atenția asupra tinerilor în

⁶ COM(2001) 681.

⁷ Concluziile președinției Consiliului European, martie 2005 (7619/05).

⁸ COM(2007) 498.

contextul Strategiei de la Lisabona, în special în ceea ce privește educația și ocuparea forței de muncă și s-au realizat progrese în combaterea discriminării și în domeniul sănătății.

Cu toate acestea, cadrul furnizat – prevăzut să expire în 2009 – nu și-a demonstrat întotdeauna eficiența și capacitatea de a produce rezultatele așteptate. Acesta nu este suficient de coordonat pentru a face față tuturor provocărilor. Există un consens pentru adoptarea unei abordări intersectoriale consolidate, astfel cum a solicitat Parlamentul European într-o declarație din 2008 privind mobilizarea tinerilor. De asemenea, dialogul structurat ar trebui să fie mai bine organizat și să faciliteze accesul tinerilor care nu fac aparțin niciunei organizații, în special al tinerilor care beneficiază de mai puține oportunități.

4. Tineret - Investiție și Mobilizare

4.1. Viziunea UE pentru tineri

Tinerii ar trebui să profite la maximum de potențialul lor. Această viziune se adresează tuturor tinerilor, dar acțiunile ar trebui să se concentreze asupra celor care beneficiază de mai puține oportunități. Această viziune se bazează pe o abordare dublă:

- **investiția în tineret:** prevederea unui număr mai mare de resurse pentru a dezvolta domeniile politice care îi afectează pe tineri în viața lor de zi cu zi și care le ameliorează bunăstarea;
- **mobilizarea tinerilor:** promovarea potențialului tinerilor pentru reînnoirea societății și pentru contribuția la valorile și obiectivele UE.

Se va intensifica colaborarea între politicile pentru tineret și alte domenii politice precum educația, ocuparea forței de muncă, incluziunea și sănătatea, în care activitățile tinerilor și activitatea pentru tineret vor avea un rol de susținere. Metoda deschisă de coordonare reînnoită în domeniul tineretului va încuraja elaborarea „concertată” a politicilor, „contribuind” la alte procese de coordonare politică cu cunoștințele sale specifice și oferind tinerilor ocazia de a se exprima și de a-și face auzite opiniile. Contribuția UE constă în a ajuta statele membre, care sunt responsabile pentru politicile pentru tineret, să coopereze mai bine.

4.2. O strategie pentru tineret pe termen lung cu priorități pe termen scurt

Pe baza datelor actuale asupra situației tineretului⁹, se propune o nouă strategie structurată în jurul a trei obiective generale și interconectate, aflate în strânsă legătură cu obiectivele agendei sociale reînnoite.

- **crearea unui număr mai mare de oportunități** pentru tineri în domeniile educației și ocupării forței de muncă;
- **îmbunătățirea inserției lor sociale** și o participare deplină a tuturor tinerilor în societate;
- **cultivarea solidarității reciproce** între societate și tineri.

⁹ Raportul UE privind tineretul 2009

În cadrul fiecărui obiectiv sunt propuse două sau trei „domenii de acțiune”, cu obiective pentru primii trei ani, 2010-2012. În cadrul fiecărui domeniu se propune o listă cu posibile acțiuni specifice care pot fi întreprinse de statele membre și/sau de Comisie. Provocările și oportunitățile cu care se confruntă tinerii de astăzi vor fi evaluate în mod periodic și vor fi clasate în ordinea priorității din trei în trei ani pentru a garanta o abordare flexibilă și pentru a se asigura faptul că domeniile de acțiune reflectă necesitățile în schimbare ale noilor generații. Se pot efectua, de asemenea, modificări odată ce se stabilește continuarea Strategiei UE pentru creștere și ocuparea forței de muncă de după 2010.

4.2.1. Crearea unui număr mai mare de oportunități pentru tineri

Domeniul de acțiune 1 – **Educație**

Aproape 80% dintre tinerii cu vârsta cuprinsă între 20 și 24 de ani din Europa au absolvit ciclul de învățământ secundar superior. Cu toate acestea, un sfert dintre tinerii în vârstă de 15 ani au un nivel scăzut al competențelor la citire¹⁰ în timp ce șase milioane de tineri părăsesc școala fără nicio diplomă. Creșterea mobilității face din UE un spațiu deschis în care tinerii pot să-și dezvolte talentul și potențialul¹¹ dar această mobilitate rămâne totuși limitată.

Comisia Europeană a propus o nouă metodă deschisă de coordonare în domeniul educației¹², pentru a răspunde următoarelor provocări strategice pe termen lung: învățarea de-a lungul vieții și mobilitatea, calitatea și eficiența formării, echitatea și cetățenia, inovarea și creativitatea, precum și o nouă abordare în vederea adaptării competențelor pentru secolul XXI la necesitățile pieței muncii¹³. Consolidarea educației formale constituie o prioritate esențială, dar competențele pot fi dobândite și în afara orelor de curs, prin activități pentru tineret și prin utilizarea noilor tehnologii.

Obiectiv

În completarea educației formale, ar trebui sprijinită educația informală a tinerilor, pentru a contribui la învățarea de-a lungul vieții în Europa, prin îmbunătățirea calității acesteia, recunoașterea rezultatelor sale și o mai bună integrare a sa în educația formală.

Acțiuni care trebuie realizate de statele membre și de Comisie în domeniile lor de competență respective

- să creeze oportunități de învățare informală ca una dintr-o serie de măsuri de combatere a abandonului școlar prematur;
- să utilizeze la maximum ansamblul de instrumente instituite la nivelul UE pentru validarea competențelor și recunoașterea calificărilor¹⁴
- să promoveze mobilitatea tuturor tinerilor în domeniul învățării;

¹⁰ COM(2008) 425.

¹¹ Cum ar fi programele Erasmus și Tineretul în acțiune

¹² COM(2008) 865.

¹³ COM(2008) 868.

¹⁴ Cea dintâi fiind asigurată prin instrumente precum Europass, CEC sau ECVET iar a doua prin Directiva 2005/36/CE.

- să încurajeze cooperarea între factorii de decizie privind politica pentru tineret și din domeniul educației;
- să combată stereotipurile legate de gen prin intermediul sistemelor de educație formale și informale.
- să pună la dispoziția tinerilor servicii de orientare și consiliere de bună calitate;
- să dezvolte structuri participative în cadrul sistemului educațional, precum și cooperarea între școli, familii și comunități locale.

Comisia va dezvolta în continuare funcția de autoevaluare a Europass-ului, în special pentru competențele dobândite într-un cadru informal și va furniza certificate precum Youthpass (pașaport pentru tineret).

Domeniul de acțiune 2 – **Ocuparea forței de muncă**

Perioadele de tranziție a tinerilor de la educație la ocuparea unui loc de muncă au devenit în mod semnificativ mai lungi și mai complexe ca înainte. Șomajul în rândul tinerilor este, în medie, cel puțin de două ori mai ridicat decât în rândul forței de muncă în ansamblu; criza economică actuală reduce și mai mult posibilitățile tinerilor pe piața muncii. Aceștia lucrează frecvent în locuri de muncă temporare, de o calitate scăzută și slab remunerate. Șomajul în rândul tinerilor rezultă adesea dintr-o lipsă de competențe sau dintr-o inadecvare a acestor competențe la cererea pieței muncii. Este necesară crearea de sisteme de orientare și consiliere privind filierele de calificare și viitoarele oportunități de locuri de muncă.

Promovarea accesului la piața muncii și a calității locurilor de muncă au constituit priorități cheie ale Strategiei de la Lisabona pentru creștere și locuri de muncă și ale Pactului european pentru tineret. Această tendință trebuie să fie menținută. Având în vedere impactul crizei economice și financiare asupra piețelor muncii, devine imperios necesară o acțiune în favoarea încadrării în muncă a tinerilor, atât pe termen lung, cât și pe termen scurt. Libera circulație a lucrătorilor, importantă în special pentru tineri la începutul carierei, reprezintă piatra de temelie a pieței unice.

Obiective

Acțiunea politicii de ocupare a forței de muncă în statele membre și la nivelul UE ar trebui coordonată la nivelul celor patru componente ale flexisecurității în scopul de a facilita tranziția între școală și ocuparea unui loc de muncă sau de la inactivitate sau șomaj la ocuparea unui loc de muncă. Odată ce au găsit un loc de muncă, tinerilor ar trebui să li se dea posibilitatea să avanseze în carieră.

Creșterea și îmbunătățirea investițiilor în formarea tinerilor în vederea înzestrării acestora cu competențele cerute pe piața muncii, garantând un echilibru mai bun pe termen scurt și, pe termen lung, o mai bună anticipare a competențelor necesare.

Acțiuni care trebuie realizate de statele membre și de Comisie în domeniile lor de competență respective

- să asigure că încadrarea în muncă a tinerilor rămâne o prioritate;

- să promoveze oportunități profesionale și de formare profesională pentru tineri dincolo de frontierele naționale, inclusiv familiarizarea de timpuriu a tinerilor cu mediul de muncă;
- să dezvolte activitatea pentru tineret ca instrument pentru sprijinirea capacității de ocupare a forței de muncă tinere;
- să încurajeze cooperarea între factorii de decizie privind politica pentru tineret și din domeniul educației, precum și implicarea tinerilor în politica de ocupare a forței de muncă;
- să asigure că fondurile UE puse la dispoziție pentru promovarea încadrării în muncă a tinerilor, în special Fondul social european, sunt utilizate în mod eficace.
- să elaboreze măsuri pe termen scurt în cadrul planurilor lor de redresare pentru a stimula încadrarea în muncă a tinerilor, precum și măsuri structurale în favoarea tinerilor;
- să dezvolte servicii de orientare a carierei și de consiliere;
- să reducă barierele din calea liberei circulații a lucrătorilor în întreaga UE;
- să promoveze stagii de calitate în cadrul programelor de educație și formare profesională și/sau a programelor de ocupare a forței de muncă;
- să îmbunătățească facilitățile de îngrijire a copiilor, astfel încât să contribuie la concilierea vieții profesionale cu viața privată a tinerilor adulți.

Domeniul de acțiune 3 – **Creativitate și spirit antreprenorial**

Tehnologia oferă „generației internet” de astăzi noi oportunități de învățare, creare și participare, dar lansează în același timp provocări în ceea ce privește protecția vieții private, siguranța pe internet și competența mediatică.

Încurajarea spiritului antreprenorial și a inovării pentru tineri face parte din programul-cadru pentru inovație și competitivitate (2007-2013) și din cadrul european de referință privind competențele-cheie pentru învățarea de-a lungul vieții – care include cultura. Creativitatea și inovarea sunt, de asemenea, temele Anului european 2009 și se numără printre provocările strategice identificate în noua metodă deschisă de coordonare în domeniul educației și formării profesionale.

Tinerii ar trebui încurajați să gândească și să acționeze într-un mod inovator iar tinerele talente ar trebui recunoscute. Cultura stimulează creativitatea, iar educația antreprenorială ar trebui percepută ca un mijloc de a promova creșterea economică și crearea de noi locuri de muncă, precum și ca o sursă de competențe, participare civică, autonomie și încredere în sine.

Obiectiv

Dezvoltarea talentelor, a competențelor creative, a spiritului antreprenorial și a exprimării culturale a tinerilor ar trebui să fie încurajate în rândul tuturor tinerilor

Acțiuni care trebuie realizate de statele membre și de Comisie în domeniile lor de competență respective

- să continue dezvoltarea de fonduri de asistență pentru înființarea de societăți și să încurajeze recunoașterea întreprinderilor tinere;
- să faciliteze accesul la noi tehnologii pentru a mobiliza tinerele talente și pentru a trezi interesul pentru arte și științe;
- să promoveze contribuția activităților pentru tineret la creativitatea și spiritul antreprenorial al acestora;
- să extindă accesul la instrumente creative, în special la cele care implică noi tehnologii.

4.2.2. Îmbunătățirea accesului și o participare deplină a tinerilor în societate

Domeniul de acțiune 4 – Sănătate și sport

Strategia UE în domeniul sănătății (2008-2013) identifică sănătatea copiilor și a tinerilor drept prioritate de acțiune, fiind confirmată printr-o rezoluție a Consiliului¹⁵. Stresul, alimentația necorespunzătoare, lipsa de activitate fizică, raporturile sexuale neprotejate, tutunul, alcoolul și consumul de droguri constituie o amenințare pentru sănătatea multor tineri. Factori socio-economici și de mediu mai generali influențează, de asemenea, sănătatea precară care, la rândul său, poate împiedica participarea activă. Prin urmare, specificitatea tinerilor în probleme de sănătate trebuie să fie abordată în mod intersectorial. Pe lângă îmbunătățirea sănătății fizice și a bunăstării psihologice a tinerilor cetățeni, sportul deține o dimensiune educativă și joacă un rol social important¹⁶.

Obiectiv

Încurajarea unei vieți sănătoase pentru tineri și promovarea educației fizice, a activității sportive și a colaborării între lucrătorii de tineret, cadrele medicale și organizațiile sportive, punându-se accentul pe prevenirea și tratarea obezității, accidentelor, dependențelor și consumului de substanțe și pe menținerea sănătății mintale și sexuale a tinerilor

Acțiuni care trebuie realizate de statele membre și de Comisie în domeniile lor de competență respective

- să pună în aplicare rezoluția Consiliului privind sănătatea și bunăstarea tinerilor și să încurajeze păstrarea condiției fizice și practicarea sportului de către tineri prin aplicarea orientărilor UE privind activitatea fizică¹⁷;
- să promoveze oportunitățile de formare privind sănătatea pentru lucrătorii de tineret și liderii organizațiilor de tineret;
- să încurajeze cooperarea între factorii de decizie privind politica pentru tineret și din domeniul sănătății, precum și implicarea tinerilor în politica în domeniul sănătății.

¹⁵ 2008/C 319.

¹⁶ COM(2007) 391.

¹⁷ Acțiuni politice recomandate în sprijinul activităților fizice menite să îmbunătățească sănătatea , 2008

- să mobilizeze toate părțile interesate la nivel local pentru a identifica și ajuta tinerii expuși riscului;
- să elaboreze informații privind sănătatea care să răspundă cerințelor specifice ale tinerilor, în special ale celor expuși riscului excluziunii sociale și să mobilizeze rețelele de informații pentru tineri;
- să încurajeze educația privind sănătatea între colegi în cadrul școlilor și organizațiilor de tineret.

Domeniul de acțiune 5 – **Participare**

Deplina participare a tinerilor la viața politică și civică este o provocare din ce în ce mai importantă, ținând cont de distanța care separă tinerii de instituții. Punerea în aplicare a obiectivelor comune pentru participare și informare definite în prezent arată că încă mai sunt posibile îmbunătățiri, în special în ceea ce privește sprijinirea organizațiilor de tineret, participarea în cadrul democrației reprezentative sau „învățarea participării”. Responsabilii politici trebuie să depună eforturi pentru a comunica într-un mod care să-i intereseze pe tineri - inclusiv în ceea ce privește aspecte civice sau europene - în special pentru a atrage atenția tinerilor care nu aparțin niciunei organizații sau a tinerilor defavorizați.

Obiectiv

Garantarea deplinei participări a tinerilor în societate, prin creșterea participării la viața civică a comunităților locale și la democrația reprezentativă, prin sprijinirea organizațiilor de tineret, precum și a diferitelor forme de învățare a participării, prin încurajarea participării tinerilor care nu aparțin niciunei organizații și prin asigurarea unor servicii de informare de calitate

Acțiuni care trebuie realizate de statele membre și de Comisie în domeniile lor de competență respective

- să stabilească standarde de calitate privind participarea, informarea și consultarea tinerilor;
- să sprijine într-o mai mare măsură organizațiile de tineret pe plan politic și financiar, precum și consiliile naționale și locale de tineret;
- să promoveze e-democrația pentru a se adresa unui număr mai mare de tineri care nu aparțin niciunei organizații;
- să multiplice oportunitățile de dezbateră între instituțiile europene/naționale și tineri.

Comisia va reorganiza portalul european pentru tineret și va promova demersurile întreprinse în direcția tinerilor.

4.2.3. Cultivarea solidarității reciproce între societate și tineri

Domeniul de acțiune 6 – **Incluziunea socială**

Societatea trebuie să manifeste solidaritate față de tineri, în special față de tinerii defavorizați. O cincime dintre tinerii între 16 și 24 de ani erau amenințați de sărăcie în 2006. Excluziunea poate fi cauzată de șomaj, de un handicap, de anumite atitudini comunitare sau individuale cu

privire la migrație, de discriminare, de o problemă de sănătate fizică și/sau mintală, de un comportament dependent, de abuzuri, de violențe familiale sau de antecedente penale. Excluziunea poate duce, de asemenea, la radicalizare și violență.

Întreruperea transmiterii sărăciei și excluziunii de la o generație la alta face parte din prioritățile agendei politice a MDC sociale¹⁸. Abordarea problemei tinerilor amenințați de sărăcie și excluziune socială implică o serie largă de domenii politice și impune o acțiune integrată. În acest context, politicile privind copiii, politicile familiale și pentru tineret sunt strâns legate, iar prezenta comunicare este complementară Comunicării Comisiei „Către o strategie UE în domeniul drepturilor copilului”¹⁹.

Obiectiv

Prevenirea sărăciei și excluziunii sociale în rândul grupurilor de tineri defavorizați și întreruperea transmiterii acestora de la o generație la alta prin mobilizarea tuturor actorilor implicați în viața tinerilor (părinți, profesori, asistenți sociali, cadre medicale, lucrători de tineret, tinerii înșiși, poliția și justiția, angajatori etc.)

Acțiuni care trebuie realizate de statele membre și de Comisie în domeniile lor de competență respective

- să abordeze aspectele referitoare la adolescenți și tineri adulți, în special a celor care beneficiază de mai puține oportunități, în contextul politicilor de protecție și incluziune socială;
- să optimizeze utilizarea fondurilor europene și a programelor experimentale menite să sprijine integrarea socială a tinerilor;
- să exploateze pe deplin posibilitățile oferite de activitățile pentru tineret și centrele comunitare pentru tineri ca mijloace de facilitare a incluziunii;
- să sensibilizeze toți tinerii cu privire la dimensiunea interculturală și să consolideze competențele interculturale ale acestora;
- să încurajeze implicarea tinerilor în politica de incluziune socială și în cooperarea între responsabili politici;
- să recunoască obstacolele depășite de tinerii defavorizați, de exemplu prin atribuirea de premii speciale acestor tineri.
- să abordeze problema persoanelor fără adăpost, a lipsei de locuințe și a excluderii financiare;
- să promoveze accesul la servicii de calitate – de exemplu, transporturile, e-incluziunea, sănătatea și serviciile sociale;
- să promoveze structuri de sprijin specifice pentru tinerele familii.

¹⁸ COM(2008) 418 - COM(2005) 706.

¹⁹ COM(2006) 367.

Domeniul de acțiune 7 – **Voluntariatul**

Manifestarea solidarității față de societate prin voluntariat este importantă pentru tineri și participă la dezvoltarea lor personală, la mobilitatea în domeniul educației și formării, la competitivitate, la coeziune socială și la cetățenie. De asemenea, voluntariatul tinerilor contribuie în mod semnificativ la solidaritatea între generații. În recenta sa recomandare, Consiliul a făcut apel la înlăturarea barierelor din calea mobilității transfrontaliere a tinerilor voluntari²⁰.

Obiectiv

Sprijinirea voluntariatului tinerilor prin crearea mai multor oportunități de voluntariat pentru aceștia, facilitând activitățile voluntare prin eliminarea obstacolelor, sensibilizând tinerii asupra valorii acestor activități, recunoscând voluntariatul ca formă importantă de educație informală și consolidând mobilitatea transfrontalieră a tinerilor voluntari

Acțiuni care trebuie realizate de statele membre și de Comisie în domeniile lor de competență respective

- să consolideze recunoașterea competențelor prin intermediul Europass și Youthpass;
- să recunoască contribuția organizațiilor de tineret și a formelor nestructurate de voluntariat;
- să reflecteze asupra modalităților de a proteja mai bine drepturile voluntarilor și de a asigura calitatea voluntariatului; să asocieze tinerii și organizațiile acestora la această reflecție cu ocazia unui posibil An european al voluntariatului (2011);
- să elaboreze strategii naționale privind mobilitatea transfrontalieră a tinerilor voluntari;
- să elaboreze strategii naționale pentru promovarea solidarității între generații prin intermediul voluntariatului.

Domeniul de acțiune 8 - **Tineretul și lumea**

Tinerii europeni sunt extrem de preocupați de provocările globale, precum încălcarea drepturilor fundamentale, diferențele economice și degradarea mediului. Ei doresc să își demonstreze solidaritatea cu restul lumii prin combaterea discriminării, ajutorarea celor din jur și conservarea mediului.

²⁰

2008/C 319.

Obiectiv

Mobilizarea tinerilor în vederea participării la elaborarea politicilor globale la toate nivelurile (local, național, internațional) utilizând rețelele pentru tineri și instrumentele existente (de exemplu, dialogul structurat) și la abordarea schimbărilor climatice și a Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului ale ONU

Acțiuni care trebuie realizate de statele membre și de Comisie în domeniile lor de competență respective

- să încurajeze tinerii în direcția unor modele de consum și producție ecologice (de exemplu, reciclare, conservarea energiei, vehicule hibride etc.);
- să promoveze spiritul antreprenorial și oportunitățile de voluntariat în regiunile din afara Europei;
- să sprijine dezvoltarea activităților pentru tineret pe alte continente;
- să sensibilizeze tinerii asupra drepturilor fundamentale și asupra aspectelor legate de dezvoltare la scară mondială.

4.3. Un nou rol pentru „activitatea pentru tineret”

Activitatea pentru tineret²¹ este o formă de educație extrașcolară organizată de profesioniști sau „lucrători de tineret” voluntari în cadrul organizațiilor de tineret, a primăriilor, a centrelor pentru tineret, a bisericilor, etc., și care contribuie la dezvoltarea tinerilor. Cu sprijinul familiilor și a altor profesioniști, activitatea pentru tineret poate contribui la soluționarea șomajului, a eșecului școlar și a excluziunii sociale, precum și la oferirea de oportunități pentru petrecerea timpului liber. Aceasta poate, de asemenea, să dezvolte competențele tinerilor și să faciliteze tranziția de la adolescență la vârsta adultă. Chiar dacă este organizată într-o manieră „informală”, activitatea pentru tineret trebuie profesionalizată în continuare. Activitatea pentru tineret contribuie la toate domeniile de acțiune, precum și la obiectivele care au fost definite în acest cadru.

Obiectiv

Activitatea pentru tineret trebuie sprijinită, profesionalizată și recunoscută pentru contribuția sa economică și socială

Acțiuni care trebuie realizate de statele membre și de Comisie în domeniile lor de competență respective

- să doteze lucrătorii de tineret cu competențe profesionale și să promoveze validarea acestora prin instrumente europene corespunzătoare (Europass, CEC, ECVET);
- să promoveze activitatea pentru tineret, printre altele, prin fondurile structurale;

²¹ Termen utilizat în general pentru a desemna activitățile realizate cu tinerii – „formatori socio-educativi” fiind termenul juridic utilizat la articolul 149 alineatul (2) din Tratat pentru a desemna „lucrătorii de tineret”

- să favorizeze mobilitatea lucrătorilor de tineret, în conformitate cu Tratatul CE;
- să dezvolte servicii, pedagogii și practici inovatoare în domeniul activității pentru tineret.

Comisia va aprofunda analiza sa asupra impactului economic și social al activității pentru tineret

5. UN NOU CADRU DE COOPERARE INTEGRATĂ PENTRU VIZIUNEA STRATEGICĂ A COMISIEI

5.1. O abordare intersectorială

Multiplele aspecte care afectează tinerii impun abordări politice intersectoriale la nivel european și național. Politica pentru tineret nu poate progresa fără o coordonare efectivă cu alte sectoare. La rândul lor, politicile pentru tineret pot contribui la obținerea de rezultate în domenii precum copiii și familia, educația, egalitatea de gen, ocuparea forței de muncă, locuințele și asistența medicală.

Statele membre ar trebui să aibă în vedere punerea în aplicare a elaborării intersectoriale de politici la nivel național. De asemenea, ar trebui consolidată cooperarea intersectorială cu actorii locali și regionali, care joacă un rol decisiv pentru punerea în aplicare a politicilor pentru tineret. Consiliul ar putea prevedea instituirea unei cooperări între diferitele formațiuni ale Consiliului, iar Comisia își va consolida cooperarea internă prin intermediul grupurilor interservicii. Va fi necesar să se acorde atenție evitării duplicării mecanismelor existente. De asemenea, este necesar să se prevadă o bază mai bună de cunoștințe, precum și o difuzare eficientă a celor mai bune practici.

5.2. Dialogul cu tinerii

Dialogul structurat monitorizează punerea în aplicare a strategiei și constituie un spațiu comun de reflecție asupra priorităților sale. În cadrul politicilor lor pentru tineret, statele membre sunt invitate să întrețină un dialog permanent cu tinerii. În cooperare cu reprezentanțele Comisiei, acest dialog ar putea include teme comunitare.

În 2010 va fi instituit un grup de lucru care va reuni statele membre și Forumul European al Tineretului în vederea revizuirii dialogului structurat (implicarea consiliilor locale, regionale și naționale de tineret, participarea tinerilor care nu aparțin niciunei organizații, rolul evenimentelor organizate de EU, măsuri ulterioare etc.). Partenerii sociali, precum și părțile interesate nou-apărute în domeniul politicii pentru tineret (precum industria, fundațiile, asociațiile filantropice și media pentru tineret) vor fi implicați dacă este cazul.

Se propune organizarea în fiecare an a unui ciclu de dialog structurat cu tineretul. Temele pentru următoarea perioadă vor fi decise în colaborare cu participanții la dialog. Acestea ar putea fi:

- ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor (2010)
- tineretul și lumea (2011)

5.3. Învățarea reciprocă pentru o mai bună elaborare a politicilor

Sunt propuse două forme de procese de învățare reciprocă între statele membre: „seminare la nivel înalt” atunci când cooperarea politică este esențială și „grupuri specializate” atunci când este necesară expertiza tehnică. Părțile interesate ar trebui să fie implicate în aceste exerciții de învățare reciprocă.

Propuneri pentru următoarea perioadă:

- seminar la nivel înalt privind cooperarea intersectorială (2010);
- grupul specializat privind activitatea pentru tineret (2011);
- seminar la nivel înalt privind voluntariatul tinerilor (2011);
- grupul specializat privind sănătatea tinerilor (2012);
- seminar la nivel înalt privind creativitatea (2012).

5.4. Punerea în aplicare

Statele membre sunt forța determinantă pe care se bazează punerea în aplicare a acestei strategii. Abordarea intersectorială și consolidarea instrumentelor MDC ar trebui să fie de mare utilitate. Ar trebui organizate reuniuni inițiale la nivel național cu părțile interesate și alte ministere pentru abordarea priorităților. Autoritățile regionale și locale ar trebui, de asemenea, mobilizate. Coordonarea și participarea actorilor implicați de-a lungul întregului ciclu politic au o importanță esențială.

Reuniunile directorilor generali ai serviciilor naționale competente pentru tineret din statele membre ar trebui să joace un rol cheie în aplicarea noului cadru de cooperare.

5.5. O elaborare a politicilor bazată pe date concrete

O politică rațională trebuie să se bazeze pe o bună cunoaștere a situației. Instrumentele actuale [de exemplu datele Eurostat, rapoartele statelor membre, Centrul european de cunoaștere a politicilor pentru tineret (EKCYP) sau Programul-cadru de cercetare al UE] constituie o primă sursă de informații, precum este și raportul trienal privind tineretul în Europa. De asemenea, există o nevoie comună de a împărtăși rezultatele cercetării și de a crea rețele de cercetători în întreaga Europă. Comisia propune următoarele:

- să consolideze EKCYP completând profilurile naționale;
- să revizuiască tendințele existente în materie de priorități prin intermediul rețelei Eurydice;
- să conceapă un tablou de bord al indicatorilor și criteriilor de referință existenți referitori la tineret în domeniile educației, ocupării forței de muncă, incluziunii și sănătății;
- să instituie un grup de lucru pentru a discuta „descriptorii” (indicatorii simpli) posibili pentru prioritățile legate de participare, voluntariat, creativitate și tineri în lume, precum și pentru tinerii care au abandonat școala, fără un loc de muncă sau care nu urmează cursuri de formare;

- să lanseze studii privind:
 - obligațiunile mici („baby bonds”) – utilizarea fondurilor deținute în fiducie în scopul de a sprijini mai târziu independența tinerilor beneficiari (2010);
 - impactul social și economic al activității pentru tineret (2011);
 - e-participarea tinerilor și tinerii în societatea informațională (2012);
- să organizeze în mod regulat sondaje Eurobarometru cu privire la tineri;
- să promoveze utilizarea Programului-cadru de cercetare al UE pentru cercetarea privind tinerii, precum și măsurile ulterioare.

5.6. O procedură simplificată pentru elaborarea rapoartelor

Din trei în trei ani, se va prezenta un raport comun al Consiliului și al Comisiei privind punerea în aplicare a priorităților menționate anterior. Acest raport se va baza pe rapoartele similare ale statelor membre și va fi însoțit de un tablou general al situației tinerilor în Uniunea Europeană redactat cu ajutorul statelor membre și al organizațiilor de tineret („Tineretul în cifre”). Comisia recomandă ca rapoartele naționale să fie publicate.

5.7. Mobilizarea programelor și fondurilor comunitare

Programul „Tineretul în acțiune” sprijină politica pentru tineret și prioritățile acesteia, în special mobilitatea transfrontalieră, voluntariatul, participarea, activitatea pentru tineret și cooperarea politică (de exemplu, învățarea reciprocă, dialogul structurat, studiile, sondajele Eurobarometru și instrumentele de îmbunătățire a cunoștințelor). Alte programe și fonduri, precum programul Cultura, Învățarea de-a lungul vieții, PROGRESS, MEDIA, Erasmus pentru tinerii antreprenori, Programul pentru competitivitate și inovare și Fondurile structurale oferă multiple oportunități tuturor tinerilor și ar trebui să fie mai bine popularizate în rândul acestora.

5.8. Cooperarea cu alte instituții ale UE și organizațiile internaționale

Parlamentul European contribuie în mod regulat la politica pentru tineret. Comisia invită Parlamentul să reacționeze la prezenta comunicare și intenționează să-l mențină informat cu privire la punerea sa în aplicare. Comisia intenționează de asemenea să coopereze cu Comitetul Economic și Social și cu Comitetul Regiunilor în domeniile lor de competență.

Comisia va continua cooperarea cu Consiliul Europei pe subiecte de interes comun, cum ar fi participarea tinerilor, activitatea pentru tineret și o mai bună cunoaștere a tinerilor.